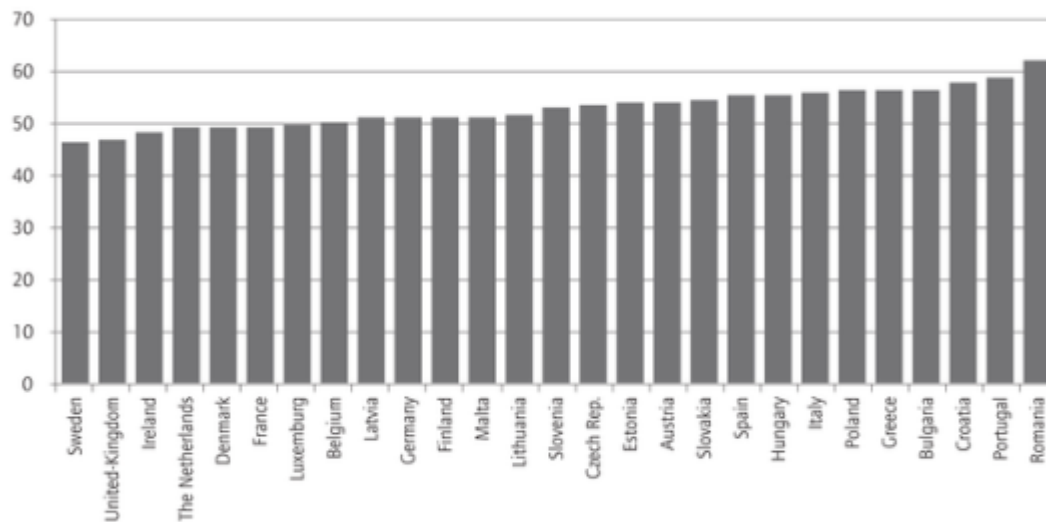

Digitalizáció – barát vagy ellenség?

http://www.szef.hu/szefit/etuc_etui_digitalizacio_konferencia2016

Figure 1 Percentage of EU jobs at risk of computerisation by country

Source: Bruegel calculations based on Frey & Osborne (2013), ILO, EU Labour Force Survey

Ahogy a technikai fejlődés egyre komolyabban teret hódít életünkben, úgy lesz beszédtema annak nem csak az otthoni, hanem a munkahelyi életünkre való hatása is. Hiszen a digitalizációnak nem csak haszonélvezői vagyunk, hanem adott esetben elszenvedői is lehetünk, ha következtében kiszorulunk a munkaerőpiacról.

Az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) és az Európai Szakszervezeti Intézet (ETUI) közös konferenciája arra vállalkozott, hogy neves politikai, civil és szakszervezeti vezetők, szakértők és előadók részvételével, összesen 24 panelbeszélgetés és számos plenáris egyeztetés alkalmával tárgyalja, hogyan alakítja át radikálisan a digitális forradalom a munka és foglalkoztatás világát, természetét. A fókuszban nem csak a munka mennyisége állt és az az előfeltételezés, hogy „a robotok elveszik a munkánkat”, hanem a munka minősége is – olyan aspektusokból, mint a munkakörülmények, a munka és a magánélet egyensúlya, az autonómia és a bizonytalan munkahelyek, a digitalizáció szociális párbeszédre gyakorolt hatása, a munkahelyi egészség és biztonság, stb. – valamint azok a kihívások, amelyeket ezek a folyamatok jelentenek a szakszervezetek és a munkavállalók számára. A cél egy olyan „szociális digitalizáció” megvalósítási kereteinek kidolgozása volt, amely aztán segít erősíteni az általános jólétet Európában.

Nyitóbeszédében **Marianne Thyssen**, az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért, munkavállalói készségekért és mobilitásért felelős biztosa kiemelte, a digitalizáció kapcsán egyre fontosabbá válik az átmenetek elősegítése nem csak az iskola és a munka világa, hanem az egyes munkahelyek között is, vagy akár az alkalmazotti létből az önfoglalkoztatóvá válásba. Ezt szolgálja a Bizottság nemrégiben nyilvánosságra hozott ún. „Munkavállalói Készségek Napirendje” ([New Skills Agenda](#)), amely többek között az ún. „Munkavállalói készségek garanciáját” (Skills guarantee) is tartalmazza, mivel az állások

90%-a a közeljövőben már megkövetel majd valamilyen digitális készséget, a Bizottság ezzel a programtervvvel kívánja elősegíteni a munkavállalók ilyen irányú továbbképzését.

A biztos asszony hangsúlyozta az ún. életciklus szemlélet (like-cycle approach) fontosságát is, amely magában foglalja az élethosszig tartó tanulást és a munkahelyek, ill. esetlegesen szakmák közötti rugalmas váltásokat. Ugyanakkor ezek a foglalkoztatási változások megnehezítik a munkavállalók szervezését és képviseletét is, éppen ezért a Bizottság az ún. Szociális Pillér ([Social Pillar](#)) bevezetésével kívánja biztosítani az átalakulási folyamatok zökkenőmentességét, s ennek formálásában kérte a szociális partnerek aktív részvételét is.

Jeffrey Franks, az IMF Európai Irodájának igazgatója beszédében szintén hangsúlyozta a párbeszéd, illetve a szakszervezetek fontosságát a digitalizáció folyamatában, hiszen ők olyan kapcsolatokkal és tapasztalatokkal rendelkeznek a munkavállalók szemszögéből, amellyel más szervezetek nem.

Véleménye szerint a technológiai fejlődés lehetőség és veszély is egyben, hiszen az információ korában felgyorsult a változás, ma nem 10-20, hanem 1-2 év alatt alakul át teljesen a technológia, amely egyre inkább érinti nem csak a fizikai, hanem a szellemi munkaköröket is. Gondoljunk csak a sofőr nélküli autókra, a fordító alkalmazásokra vagy éppen az olyan szolgáltatásokra, mint az Uber vagy az Airbnb. Ráadásul a munkaerőpiacok is globalizálódtak, ma már a szellemi foglalkozásuk világszerte versenyben vannak egymással, amely veszélyezteti ezeknek a munkaköröknek is a minőségét, körülményeit, megfizetését.

Megoldási javaslatként az oktatásba, képzésbe való beruházást említette, valamint a profit redisztribúciójának egyenlőbb módon történő újragondolását – ugyanis kutatások szerint az egyenlőtlenségek hosszú távon a gazdaságnak is ártalmasak –, valamint a szakszervezeti képviselet lehetővé tételét a kisvállalkozások munkavállalói és az önfoglalkoztatók számára is, hogy ők is megfelelő szociális védelemben részesüljenek.

Az OECD képviselője, **Mark Keese** is fontos megatrendnek nevezte a digitalizáció, ill. automatizálás kérdését, amelyet a szervezet is tárgyalt januári [fórumán](#). A Foglalkoztatási, Elemzési és Politikai Részlegének vezetője kiemelte, hogy egyelőre nem rendelkezünk megfelelő mennyiségű adattal a jelenleg zajló átalakulási folyamatokról és azok következményeiről, ezért fontos további kutatásokat végezni ezen a területen. Az automatizálás miatt – amely az USA-ban 10-15 éven belül a munkahelyek 50%-át érintheti – a tradicionális szociális jogokat hozzá kell igazítani az új munkavállalási formákhoz, amelyek egyre inkább visszatérnek az eseti megrendelések, bizonytalanabb és rugalmasabb korábbi munkaformákhoz.

Az OECD becslései szerint átlagosan a munkahelyek kb. 9% kerül automatizálásra a jövőben, de ez is több millió munkahelyet jelent, ezért fontos hogy az országok alkalmazkodni tudjanak az új kihívásokhoz, megújítsák a kollektív tárgyalások rendszerét, növeljék a munkahelyek minőségét és kialakítsák saját stratégiájukat.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) igazgatója **Guy Ryder** a konferencián elhangzott előadásában azt hangsúlyozta, hogy már most is túl sok az egyenlőtlenség a világban, túl sok a munkanélküli és ezek a tendenciák a digitalizáció következtében csak tovább növekednek. Az ILO egy nagyszabású kampányba fogott „A munka jövője” ([The future of work](#)) címmel. Ennek keretében mintegy 180 nemzetállamban kezdeményeztek helyi szintű párbeszédet a témában, majd jövőre megalakítanak egy bizottságot, amely ezen

egyeztetések eredményeit elemzi, végül pedig a projekt eredményeit a 2019-es éves konferencián fogják ismertetni.

Kiemelte, nem a technológiai fejlődés miatt kell aggódnunk, hanem az ezzel kapcsolatos politikai döntések miatt. A munkaerő piaci szabályozásokat, politikai irányvonalakat kell a munkavállalók érdekében a megfelelő irányba befolyásolnia a szociális partnereknek, de legfőképpen a szakszervezeteknek.

Részletes program, kapcsolódó publikációk, videók, előadásanyagok (hamarosan) és összefoglalók itt: <https://www.etui.org/Events/Shaping-the-new-world-of-work.-The-impacts-of-digitalisation-and-robotisation>

A 3 nap legfontosabb történései hozzászólásokkal és kommentekkel: https://storify.com/ETUI_org/shaping-the-new-world-of-work

A konferencián moderátorként részt vett és a beszámolót készítette:

Nagy Viktória SZEFIT elnök, ETUC Ifjúsági Bizottság alelnök